

RAMBERG BARNEHAGE

ÅRSPLAN 2025-2026

MOSS KOMMUNE

Mangfoldige Moss- Skapende- varmere- grønner

OM RAMBERG BARNEHAGE

Ramberg barnehage ligger i naturskjønne omgivelser på Jeløy. Vi er en mellomstor barnehage med 4 avdelinger og ca 60 barn. Vi har et fantastisk **uteområde**, som innbyr til lek og aktivitet i variert terreng i de ulike årstidene. **Nærmiljøet** vårt byr på flotte turområder som vi benytter ukentlig. Vi har fokus på **relasjoner, vennskap og lek**.

Med utgangspunkt i barnehagens årsplan utarbeider avdelingene **periodeplaner**.

Avdelingene sender ut referat fra barnehagehverdagen, hva barna og personalet har vært opptatt av, i appen **Visma min barnehage**.

Barnehagen har **Ramberg skole** som nærmeste nabo. Vi har et tett samarbeid med skolen om overgangen fra barnehage til skolestart.

Avdelingene er felles på morgenen og ettermiddagene. Avdelingene samarbeider og deler seg i smågrupper gjennom dagen, både avdelingsvis og på tvers.

I Ramberg barnehage er vi alltid i utvikling, vi finner løsninger og lærer sammen, og samarbeider med andre instanser for å øke kunnskap og kompetanse som kommer både barn og personalet til gode. Våre fokusområder er inkluderende fellesskap med fokus på voksenrollen, lek og refleksjon, og vi bruker prosjektarbeid som arbeidsmetode, fordi vi er opptatt av barns medvirkning og barnas stemme.

Barnehagestyrer
Anita Greenwood
Tlf: 47485362

Anita.greenwood@moss.kommune.no

Kontaktinformasjon
Adresse: Bjørkealléen 38,
1512 Moss
Åpningstid: 07.00-16.45
www.moss.kommune.no

AVDELINGENE VÅRE

Blå (1-3 år)

Telefon: 400 32 261

Barnehagelærer:

Maria Theresa Mazo

Maria.Theresa.Mazo@moss.kommune.no

Grønn (1-3 år)

Telefon: 456 12 619

Pedagogisk leder:

Ann Marie Jensen

ann.marie.jensen@moss.kommune.no

Gul (3-6 år)

Telefon: 474 66 176

Pedagogisk leder:

Joakim Rønningen Larsen

joakim.ronningen.larsen@moss.kommune.no

Rød (3-6 år)

Telefon: 947 91 151

Pedagogisk leder:

Lajla Bråthen Frederiksen

lajla.brathen.frederiksen@moss.kommune.no

FORMÅLET MED ÅRSPLANEN

Årsplanen er et levende dokument som barnehagepersonalet hvert år utarbeider og tilpasser etter barnehagens mål, satsningsområder og arbeidsmetoder. Årsplanen bygger på styrende dokumenter som Rammeplan for innhold i barnehagen, Lov om barnehage, FNs barnekonvensjon og Moss kommunes kvalitetsplan «små føtter skaper fremtidens fotspor». Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagens personal, en kilde til informasjon for foreldre og samarbeidspartnere.

BARNEHAGENSFORMÅL OG INNHOLD

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering og krenkelser. Hos oss er vi opptatt av at alle barn skal oppleve trygge relasjoner og bli møtt med annerkjennelse og glede. Vi legger til rette for at barna skal få være den de er, få medvirke i hverdagen, trives og få et godt barnehageliv. I barnas møte med motgang og mestring er vi til stede og gir støtte slik at barna utvikler god selvfølelse og et godt selvilde. I samarbeid med foreldre skal vi tilrettelegge for at barna skal trives, oppleve mestring og progresjon, og ha noe å strekke seg etter. Vi skal møte barna der de er i sin utvikling, og sørge for at de kan være den beste versjonen av seg selv.

VISJON, VERDIER OG MÅL FOR BARNEHAGER I MOSS KOMMUNE

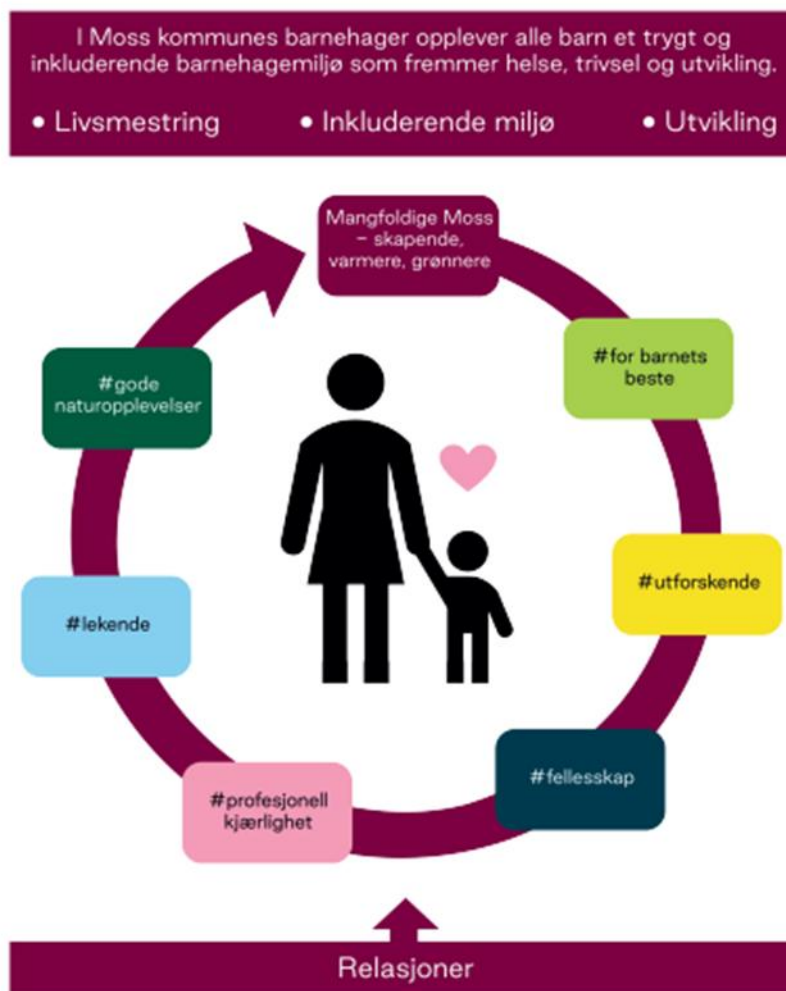
Moss kommunes visjon: #Mangfoldige Moss skapende- varmere- grønnere

Ut fra visjonen til Moss Kommune er det utviklet felles kvalitetsprinsipper for alle kommunale barnehager i Moss som skal sikre et likeverdig og helhetlig tilbud for alle barn. Prinsippene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandling med barn og foresatte.

Under avsnittet #Barnehagens verdigrunnlag beskriver vi måten kvalitetsprinsippene kommer til uttrykk i Ramberg barnehage.

Disse prinsippene er:

- #for barnets best
- #utforskende
- #fellesskap
- #profesjonell kjærighet
- #lekende
- #gode naturopplevelser

BARNEHAGENS VERDIGRUNLAG

FOR BARNETS BESTE

Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn og alle barn skal få den støtten de trenger for å kunne oppleve utvikling. I den daglige praksisen skal vi jevnlig stille oss spørsmålet om det vi gjør er til barns beste. Dette innebærer også at vi som personalet er reflekterende og utvikler vår egen praksis.

FELLESKAP

Vi utvikler fellesskapet i barnehagen gjennom å ha fokus på trygghet, tilhørighet og relasjoner. Vi er opptatt av fellesopplevelser, av å hjelpe hverandre og å stimulere gode barn-barn relasjoner, fordi dette bygger trygghet og tilhørighet. Dette er viktige arbeidsmåter for oss i arbeidet mot mobbing i barnehagen

PROFESJONELL KJÆRLIGHET

Vi bruker både hjertet og hodet i arbeidet med barn. Vi ser hvert barn og viser glede i møtene med barna. Vi voksne har ansvar for at voksen-barn relasjoner skal være god. Vi bruker den autoritative voksenstilen, hjertemodellen og trygghets sirkelen for å sikre gode relasjoner. Vi er opptatt av å skape varme i relasjoner, og det betyr blant annet at barna skal ha forutsigbare rammer og at voksne tilpasser sin måte å arbeide på, etter barnets beste.

GODE NATUROPPLEVELSER

Vårt uteområde gir barna våre gode muligheter for møtet med naturen hver dag. Vi er mye på tur og skaper gode naturopplevelser gjennom tilpasning og tilrettelegging for den enkelte samtidig som vi skaper fellesopplevelser. Vi bruker mye tid ute, uansett årstid.

UTFORSKENDE

Vi har et felles fokus, er nysgjerrige og vi undrer oss sammen. Samtidig skal barna være medvirkende i sin egen læring. Det betyr for oss at vi følger barns interesse og at veien/prosessen er viktigere enn målet.

LEKENDE

Vi har utarbeidet felles og individuelle målsettinger for å være aktive og tilstedeværende i barns lek. Det er personalets ansvar å lære barna at det er rom for alle i leken, legge ut nye lekespor og hjelpe barna til å videreutvikle leken og øke leke kompetansen.

FOKUSOMRÅDE BARNEHAGEÅRET 2025-2026

REFLEKSON FOR INKLUDERENDE FELLESSKAP - RIF

Vårt tidligere utviklingsarbeid med REKOM og læringsmiljøsentret er avsluttet, men vi ønsket å fortsette å fordype oss i temaet «inkluderende fellesskap»

Vi har inngått et samarbeid med OsloMET og 3 andre barnehager, Reier, Bredsandkroken og Røysåsen. Dette prosjektet har som mål å utvikle inkluderende praksis gjennom refleksjon og systematisk kompetanseutvikling. Samarbeidet finansieres gjennom midler fra Statsforvalteren, gjennom regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage (REKOM / REKOMP)

Hovedmål: Å utvikle og implementere inkluderende praksiser i barnehagene gjennom refleksjon, kompetanseheving og systematisk ledelse av utviklingsarbeid. Det handler om å styrke personalets kompetanse rundt refleksjon og inkluderende praksis. Det å reflektere rundt egen praksis, skal bidra til å etablere nye handlings-mønster i møte med barn og personalet for å sikre et inkluderende fellesskap for alle.

Delmål: Å utvikle og ta i bruk refleksjonsverktøy og strukturerte samtaler for å fremme inkluderende praksis.

I arbeid med utviklingsprosjektet vil refleksjon over egen praksis i lys av ny teori om temaet være sentralt. Som pedagogisk virksomhet må barnehagen være i endring og utvikling og på den måten være en lærende organisasjon som er i stand til å møte nye krav og utfordringer. For å utvikle kvaliteten i barnehagen må personalet også utvikle sin kompetanse.

BARNEHAGENS PEDAGOGISKE VIRKSOMHET

Planlegging, dokumentasjon og vurdering henger sammen. En god plan bygger videre på opplevelser, erfaringer og nysgjerrighet, og for å kunne ta med å oss nyttig kunnskap videre, må vi dokumentere og vurdere. Å dokumentere i barnehagen handler om å synliggjøre barnehagens innhold og arbeidsmåter, barnas trivsel, voksenrollen, læringsprosesser og utvikling. Systematisk plan og vurderingsarbeid er med på å sikre at barnehagen er en lærende organisasjon.

PLANER

Vi utarbeider planer for å iverksette overordnede mål fra barnehageloven og rammeplan. Dette gjør vi ved å utarbeide årsplan, og periodeplaner, hvor barnas behov, interesser, forutsetninger og erfaringer vektlegges. Lengden på prosjekter, vil variere og avhenge av barnas interesser. Vi har faste ledermøter, avdelingsmøter, gruppemøter og planleggingsdager. Barnehagen er en pedagogisk virksomhet og styrer, pedagogiske ledere og barnehagelærerne har ansvar for å sikre planlegging, dokumentasjon og vurdering og legge til rette for at alle ansatte, barn og foreldre kan medvirke.

VURDERINGER

Barnehagens skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Dette innebærer at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut ifra nasjonale og lokale styringsdokumenter. De ansattes møte- og plantid er viktig for å fremme systematisk refleksjons og vurderingsarbeid, og vurderingene skal ligge til grunn for videre arbeid. Vi vurderer også fortløpende med barna for å fremme barnas medvirkning. Kunnskap om barnegruppen og det enkelte barns trivsel, læring og utvikling er avgjørende for å sikre at vi legger til rette for at alle barn får et barnehagetilbud i tråd med barnehageloven og rammeplan.

Vi vurderer på denne måten:

- Periodeplaner • Foreldresamtaler og foreldresamarbeid
- De planlagte samtalene med barna, ta med barna i forkant inn i planleggingen, og i etterkant altså i vurderingene, barnesamtaler.
- Vi bruker observasjon, praksisfortellinger og caser
- Bruker foreldreundersøkelse og tilbakemeldinger for å vurdere egen praksis.

DOKUMENTASJON

Hos oss er dokumentasjon viktig for å fremme refleksjon og læring i barnegruppen og personalgruppen. Vi bruker også dokumentasjon for å synliggjøre barnas lek, læring og trivsel.

Vi dokumenterer vår pedagogiske praksis på denne måten:

- Periodeplanen viser hva vi skal- viser hva vi har gjort
- Bilder og tilbakeblikk i Visma jevnlig
- Aktivitetsplaner • TRAS og ALLE MED • Barnesamtaler • Foreldresamtale
- Referat fra ulike møter som, avdelingsmøter, ledermøter, oppstarts samtaler, utviklingssamtaler, personalmøter, su- møter, medbestemmelse, foreldremøter, brannvern timer
- Evalueringer i etterkant av arrangementer/markeringer

BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER

Vår viktigste arbeidsmetode er å legge til rette for trygge, omsorgsfulle, og anerkjennende relasjoner, for barna og deres familier, og innad i personalet. Vi vet at barn som blir møtt i trygge relasjoner har bedre psykisk helse, og bedre emosjonell, sosial og kognitiv utvikling. For å kunne være trygge voksne, jobber vi med å ha en aktiv tilbakemeldingskultur mellom personalet, og med foreldrene. Vi legger spesielt vekt på at ansvaret i relasjonen alltid ligger hos oss voksne i barnehagen. Vi må selv være bevisste, og kunne reflektere over våre egne mønstre, og hvilke holdninger vi har til hvert enkelt barn. Dette gjør vi fordi vi mener at voksne som sikrer varme relasjoner, er kilden til kvalitet i barnehagen, og dette er vår sikreste arbeidsmetode for barnas progresjon og måloppnåelse.

Vi bruker «Trygghetssirkelen» som inspirasjon til god og trygg tilknytning.

Trygghetssirkelen er en modell som bygger på forskning rundt tilknytning, og som viser barnas grunnleggende behov. Tilknytning og utforsking henger sammen, der vi kan forklare tilknytning ut ifra barnas avhengighet og behov for beskyttelse, mens utforsking handler om barnets selvstendighet og behov for å undersøke og mestre verden.

TEMA / PROSJEKTARBEID

En av metodene våre for å fremme læring og la barna medvirke i egen hverdag, er å jobbe med prosjekter. Vi ønsker å fange barnas interesse ved å introdusere temaer som appellerer til nysgjerrighet og fantasi. Vi ønsker å skape et miljø som oppmuntrer barna til å være nysgjerrige, utforske, oppdage og gi rom for barnas innspill i prosessen.

Vi ønsker å skape undring og nysgjerrighet hos barna ved å utforske temaet sammen. Vi oppmuntrer barn til å stille spørsmål, utforske ulike materialer og ressurser, og sammen oppdage nye ting og sammenhenger. Vi skaper felles opplevelser og erfaringer. Dette bidrar til å styrke fellesskapsfølelsen og samhørigheten i gruppen. Vi legger vekt på samarbeid og deltakelse, der alle barna får mulighet til å bidra og bli hørt.

Vi tar hensyn til barnas alder, modning og forutsetninger når det gjelder deres rett til medvirkning. Vi gir dem muligheter til å påvirke temaarbeidet ved å lytte til deres interesser, meninger og forslag. Dette styrker deres selvfølelse og bidrar til å utvikle deres evne til å ta initiativ og ta ansvar.

Temaarbeidet gir oss muligheten til å jobbe aktivt med barnas språkutvikling. Vi stimulerer til samtaler, fortellinger og lek som bidrar til å utvide deres ordforråd og forståelse. Temaarbeidet gir også rom for å styrke barnas sosiale kompetanse og evne til samhandling, gjennom samarbeid og felles oppgaver.

PROGRESJON

Progresjon er en del av barnehagens arbeidsmetode, både når det gjelder arbeid innad i personalet og i det viktige arbeidet med barna.

Vi i Ramberg jobber etter kunnskap og forskning rundt små barns utvikling, og vi i personalet må hele tiden holde oss oppdatert, og sørge for å være en lærende organisasjon som beveger seg i takt med samfunnet rundt oss, og at vi tilegner oss ny forskningsbasert kunnskap. Dette gjør vi gjennom kompetanseheving i form av kurs, holdningsarbeid, informasjonsflyt, og refleksjon over egen praksis.

Vi i Ramberg skal sørge for at alle barn i vår barnehage får oppleve progresjon og utvikler seg, lærer og opplever fremgang. Personalet skal legge til rette for at hvert enkelt barn utvikler sitt språk og kommunikasjonsferdigheter, utvikler egne ferdigheter knyttet til selvstendighet og utvikler trygghet i relasjon er. Vi vet at progresjon skjer i barnas nærmeste utviklingssone. Det er det området som ligger mellom det barnet mestrer på egen hand, og det barnet ikke får til på egenhånd. Det vil si at vi voksne i barnehagen må hele tiden følge med på hvor barna er i sin utviklingssone, for å kunne legge til rette for progresjon. Det betyr i praksis at barna er gode nok som de er, og de skal vite at akkurat den de er, er bra nok, samtidig som barnehagen skal hjelpe barna til å bli den beste versjonen av seg selv.

OMSORG

Omsorg er en forutsetning for barn trivsel, læring og utvikling. Å oppleve omsorg og empati er grunnleggende for barnets utvikling av empati, og for utviklingen av gode relasjoner mellom voksne og barn, og mellom barna. Vi har stort fokus på at barna skal oppleve trygghet og trivsel. Vi er ansatte som ser, lytter, tar barn på alvor, setter ord på det barna gjør og har alltid et trygt fang ved behov.

Barna skal oppleve tillit og trygghet til de voksne gjennom tydelige grenser og rammer, og har like regler ut ifra sin modenhet og alder. De skal oppleve et personale som er løsningsorienterte og samarbeider for å sikre at alle barna blir inkludert, er trygge og stabile, tålmodige, rolige og rause og som tar alle barn på alvor.

LIVSMESTRING OG HELSE

Barnehagen skal fremme barnas fysiske og psykiske helse, og ha en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.

Gjennom lek og aktiviteter og i møte med barn og voksne, skal barna ut ifra sine forutsetninger erfare og lære ulike samspillsferdigheter som prososial adferd, selvhevdelse, selvkontroll, empati og rolletaking, lek, glede og humor. I Ramberg barnehage opplever barna å være fysisk aktive gjennom ulike aktiviteter og kroppslig lek og ha minst en turdag i uka, bevegelsesleker, sang og musikk, ringleker og bevegelsessanger. Personalet skal barna støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser gjennom arbeid i smågrupper og deltagelse i barnas lek og aktiviteter. Vi tilrettelegger for daglige fysisk aktivitet og fremmer barnas bevegelsesglede og motorisk utvikling både inne, ute, i gymsalen og på tur. Vi er tydelige og konsekvente voksne som tørr å utfordrere, veilede, motivere og støtte barna med varme og oppmuntring. Vi lager en matplan som sikrer et sunt, godt og variert kosthold og vi tilrettelegger for at barna skal delta i matlaging, smøring av egen mat og mestring gjennom å klare selv.

VENNSKAP OG FELLESSKAP

Alle barna i Ramberg barnehage skal oppleve at de har en plass og en egenverdi. Alle skal oppleve tilhørighet og samhold i fellesskapet. Her skal alle få muligheten til å oppleve vennskap. Barna får delta i ulike aktivitetsgrupper som språkgrupper, lekegrupper, tur-grupper, alders bestemte grupper, og i fellesskap, avdelingsvis og sammen i hele barnehagen. Barna opplever gode og positive fellesopplevelser og får felles erfaringer i grupper, og på tvers av avdelingene gjennom prosjektarbeid, besøk av Unge Viken teater, samlingsstunder, bruk av gymsalen og fellessamlinger på huset.

Barna skal få oppleve gode relasjoner som bygge grunnlag for vennskap og hjelper barna med å bevare vennskap. Vi har erfaring med at det er lettere å utvikle vennskap når barna er i små grupper. Voksne tilrettelegger for ulike type rollelek, lager «rom i rommet», skjerner den gode leken og gir barna tid og muligheter for lek og vennskap i mindre grupper. Den ansattes holdninger og innstilling til barnas lek, er avgjørende for at vi får et godt lekemiljø. Vi ønsker å lære barna å håndtere konflikter selv, på en god måte ved å forhandle, argumentere, inngå kompromisser eller gi seg. Vi veileder barna i konflikter og uheldige situasjoner med å hjelpe barna med å sette ord på egne og andres følelser og perspektiver. Vi støtter barna i leken og bidrar til at alle barn får oppleve gode leksituasjoner i samspill med andre barn. Vi forebygger og jobber mot mobbing gjennom å være voksne som legger til rette for positive fellesopplevelser.

LEK

Leken er livsviktig og helt nødvendig i barn liv. Vi vet at lek styrker og utvikler barns identitet og selvfølelse, fantasi og kreativitet. Leken har en viktig plass i Ramberg og er barnas og personalets viktigste arbeidsmetode. Leken er det mest naturlige stede der barn øver, lærer, mestrer og utvikler seg, sosialt, språklig, emosjonelt, intellektuelt og fysisk. I leken lærer barn å sette seg inn i sine egne og andres følelser, og de øver på å være i samspill med andre, en til en og som en del av en gruppe. Det er gjennom lek barna utforsker og bearbeider sin hverdag. Barna leker ut opplevde erfaringer og prøver ut nye ting, og skaper sammenheng og forståelse.

Barna får god og trygg relasjon til voksne gjennom voksnes deltagelse, veiledning og støtte i lek. Vi er opptatte av at ansatte er der barna er, både som deltagere i leken og observatører. Ansatte skal legge til rette for lek og kan bringe inn nye momenter som kan "utvide" og berike leken. Samtidig må vi hjelpe barna å verne om god lek og hjelpe barna med å hente opp igjen leken ved avbrudd.

Leken har en verdi i seg selv her og nå. Lek er morsomt, inkluderende, og spennende!

LÆRING

I Ramberg barnehage er læring noe som foregår på barnas premisser. Det vil si at vi er voksne som støtter oppunder barnas lyst til å leke, lære, utforske og mestre. Prosessen er målet og ikke selve sluttresultatet. Vi sørger for at alle barn skal ha varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser. Læring hos oss kan være planlagte aktiviteter med bestemte mål, men det er også uformell læring som skjer i hverdagssituasjoner, i her-og-nå opplevelser, og i den frie leken. Det er her barnas interesser, spørsmål og indremotivasjon for læring som oppstår. Vi lytter til barn og får dem til å tro på seg selv og sin kunnskap. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sine sanser i sine læringssituasjoner. Personalet tilrettelegger for læring ut i fra barnas alder og forutsetninger, er deltagende i innhenting av informasjon, er nysgjerrige voksne som er tilstedeværende, støtter, og beriker barnas initiativ, undring og kreativitet.

Hver gang du gir meg
unødvendig hjelp, tar du fra
meg en mulighet til å lære

DANNING

Danning er et mer utvidet begrep enn oppdragelse. Danning handler om å ta egne valg, selvstendig tenking, toleranse og barns medvirkning. Det vil si at barna skal få et bevisst forhold til omgivelsene og å reflektere over egne handlinger i samspill med andre. Danning er en prosess som pågår hele livet. Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modning, selvstendig og ansvarlig deltagelse i demokratiske fellesskap.

Vi skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse. Dannelsesbegrepet inneholder et grunnleggende syn på barn som kompetente mennesker. Kompetente barn som vet hva de vil, hva de skal og hva de trenger.

Danning er alt det som sitter igjen i barna, som blir til underveis i barnehagelivet. Det viktigste for oss i Ramberg barnehage er at barn blir trygge, og har tro på seg selv – både som individ og som en del av fellesskapet.

DEMOKRATI OG BARNSMEDVIRKNING

Barn har rett til å uttrykke seg og delta aktivt i barnehagens daglige virksomhet. Deres synspunkter skal vurderes i tråd med deres alder, modenhet og behov.

Barnehagen skal fremme demokrati og gjennom deltakelse i barnehagens fellesskap skal barna få anledning til å ytre seg, bli hørt og få medvirke til barnehagens innhold. Alle barn skal få bidra og ulike meninger og perspektiver skal løftes frem. Medvirkning hos oss handler om å gi barna mulighet til å ha innflytelse i egen hverdag og å «virke sammen» i barnehagens fellesliv. Barns rett til medvirkning er et relasjonelt fenomen, og handler oppleve å bli lyttet til, sett, hørt og akseptert som kompetente og likeverdige. Medvirkning handler ikke om å bestemme og ta mange valg. Det handler om å bli lyttet til, bli sett, bli hørt og akseptert som kompetente og likeverdige. Hvordan en opplever å medvirke og hvordan en praktisk vil oppleve medvirkning er avhengig av alder og funksjonsnivå. Barns medvirkning kommer til uttrykk i de daglige samtalene og i de samspill vi har med barn. I Ramberg har vi også barnesamtaler.

Vi bruke prosjektarbeid som arbeidsmåte, der tar utgangspunkt i barnas interesser og barna medvirker til utformingen og retningen på prosjektet.

MANGFOLD, LIKESTILLING OG LIKEVERD

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidige respekt. Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, religion og livssyn. I Ramberg skal barn føle seg sett og anerkjent for den de er og oppleve å ha en plass i fellesskapet.

Vi møter alle barn og foreldre på lik måte (med gjensidig respekt) uansett kjønn, etnisitet, språk og sosial status. Vi setter oss inn i ulike livssyn som er representert i barnehagen, og markerer høytider som er viktig for familier i vår barnehage. Vi synliggjør og verdsetter mangfold-samtidig vektlegger vi felles erfaringer og fellesskapet. Vi snakker om ulike familiekonstellasjoner og uttrykker nysgjerrighet for språk, familie, tradisjoner og kulturelle erfaringer som barn og foreldre har. Vi jobber med holdninger og verdier og tilbakemeldingskultur for å bli bevisste hvordan barna speiles gjennom voksne.

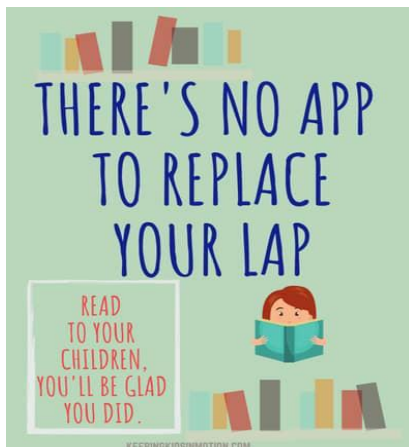
SPRÅK OG KOMMUNIKASJON

Språk er grunnlaget for tenkning og påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Vi gir alle barn mulighet til å kommunisere både verbalt og nonverbalt, lytte til, forstå og skape mening i de daglige samtalene i lek, rundt måltidet, i aktiviteter, samlinger, ved bruk av digitale verktøy, ved

høytlesning m.m. Den aller beste språklæring skjer i lek mellom barn, og mellom ansatte og barn i alle hverdagssituasjoner. I Ramberg er vi opptatt av å lytte til barnas initiativ og gir adekvat språklig respons. Vi benevner barns følelser sammen med dem, og vi setter ord på tingene rundt oss «her og nå» og der og da «husker du»? Vi bruker konkrete, bilder. ASK-symboler og dagtavle som støtte til verbalt språk. Vi bruker også kartleggingsverktøyet TRAS (tidlig registrering av språk og utvikling) ved behov og etter

samtykke fra foresatte. Vi har eget språkskap som inneholder ekstra språkmateriell kommer alle barn til gode (snakkepakker, konkrete, bøker, ulike brettspill)

Vi har et samarbeid med Moss bibliotek, som gjør at vi har ulike bokposer som kan lånes med hjem. Dette skal skape leseglede hos barn og foreldre.

Spør personalet!

BARNEHAGENS DIGITALE PRAKSIS

Rammeplanen for barnehager sier at «Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring». Personalet skal være aktive sammen med barna og digitale verktøy skal brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmetode. Vi er opptatt av digital dømmekraft, og vil bidra til å ivareta barnas personvern. I Ramberg barnehage er de digitale verktøyene (nettbrett, PC, elektronisk tavle, kamera, easyscope, Beebot) en del av hverdagen i barnehagen. Med det mener vi at det skal brukes som et verktøy i det pedagogiske arbeidet vi gjør i og med barnegruppa. Vi har en bevisst holdning til at digitale verktøy brukes til å produsere (eks: bilder, filmer, memory) og lære. Vi bruker Visma Flyt som kommunikasjons plattform med foreldre.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorda slik vi kjenner det. Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

TILTAK FOR BARNA OG PERSONALET

- Alle på tur 1 dag i uken – vi har faste og mange turområder.
- Vi kildesorterer; plast, papir, mat og glass/metall
- Barn og personalet velger å gå eller sykle dersom mulig
 - Dugnad/ Ruskenaksjon i mai
- Bruk av naturmateriale og verdiløst material slik som; esker, melkekartonger og lignende i lek og kreativt arbeid med barna
- Fra frø til mat; alle avdelinger sår og høster.

TILTAK FOR FORELDRE

- Vi oppfordrer til å sykle og gå til barnehagen
 - Ingen tomgangskjøring
 - Dugnad/ Ruskenaksjon i mai
- Årsplan publiseres og sendes ut digitalt
- Vi tar i mot garn, knapper osv. som vi kan bruke sammen med barna
 - Ta med deg din egen kopp, bestikk o.l når det er familiearrangementer i barnehagen eks: dugnad, foreldremøte, Lucia og sommerfest

PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ OG MOBBING

Barnehagen skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing

I barnehageloven § 41 slås det fast at barnehagen skal ha nulltoleranse for krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Formålet med bestemmelsen er å understreke viktigheten av tydelige holdninger fra barnehagens side. Videre følger det av bestemmelsen at de som arbeider i barnehagen, plikter å gripe inn hvis et barn utsettes for krenkelser. En krenkelse kan være fysisk eller verbal, men den kan også være mer indirekte i form av utfrysning. Plikten til å gripe inn vil derfor kunne handle om alt fra å bryte opp en krangel til å inkludere barnet i lek.

§ 42. Plikt til å sikre at barnehagebarn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

#Melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

#Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, snarest undersøke saken.

#Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå a) hvilke problemer tiltakene skal løse b) hvilke tiltak barnehagen har planlagt c) når tiltakene skal gjennomføres d) hvem som skal gjennomføre tiltakene e) når tiltakene skal evalueres

§ 43. Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn

Barnehagens ansatte forplikter seg også til å melde ifra og handle dersom en ansatte eller andre personer som er tilknyttet barnehagen krenker barn. Uten opphold melde fra til styrer. Det skal uten opphold melde fra til barnehageeier dersom mistanke/kjennskap omhandler styrer.

Barnehagen har aktivitetsplikt knyttet til mobbing

Personalet skal:

1. Følge med
2. Melde ifra
3. Undersøke
4. Iverksette tiltak

Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser. Det betyr alle som har midlertidig opphold i barnehagen, herunder også vikarer, studenter og andre. Alle som skal oppholde seg i barnehagen må informeres om plikter ihht. til disse lovparagrafer.

UTEN VOLD

I Moss kommune har vi en handlingsplan «Uten vold», som er utarbeidet å forebygge, avdekke og iverksette tiltak mot vold i nære relasjoner.

I Ramberg barnehage gjøres handlingsplanen kjent for ansatte. Vi jobber også med å gi barna kunnskap om egen kropp og grenser. Vi har 1 uke på høsten og en uke på våren hvor vi har ekstra fokus på dette. Vi bruker læringsressursene «jeg vet», «snakke med barn» og Redd barna sitt veiledningshefte og samtalekort. Vi bruker også bøker i små grupper for å samtale med barn om vanskelige temaer.

MAT OG KOSTHOLD I BARNEHAGEN

Vi følger nasjonalfaglig retningslinjer og Moss kommunes kvalitetsstandard for mat og måltider i barnehagen. I Ramberg barnehage tilbyr vi et grunnleggende godt kosthold, med grove kornprodukter, variert pålegg, frukt og grønt. Vi er en matjungel barnehage. Matjungelen er utviklet på oppdrag fra Helsedirektoratet av Folkelig, i partnerskap med Opplysningskontoret for frukt og grønt, Høgskolen på Vestlandet, Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet. Her henter vi mye inspirasjon, kunnskap og oppskrifter.

Mål: I Moss kommunes barnehager skal måltidene i barnehagen være en arena som skal sikre at barn får tilbud om et kosthold som er i tråd med nasjonale anbefalinger og som gir det beste utgangspunktet for god helse, fellesskap, utvikling og læring uavhengig av hvilken barnehage barnet har plass i.

I Ramberg barnehage tilbyr vi 3 måltider om dagen, 1 varmt måltid i uken (fredager). Vi har valgt 6 ulike retter som vi ruller på å lage, på den måten får barna smake samme ting flere ganger og vi utfordre barna til å smake nye smaker og matvarer over tid. Vi er opptatt av at måltidet er en sosial arena, og at barna skal få oppleve fellesskap, ro og måltidsglede. Måltidet er en viktig pedagogisk arena hvor barna kan få erfaringer innenfor flere av fagområdene i rammeplan for barnehager. Forberedelser og selve måltidet kan gjennom samtale og erfaring eksempelvis gi barna en forståelse for mengde, størrelse og form, og en fin arena for å lære å mestre selv, dele, vente på tur, og hjelpe en venn. Vi bruker god tid under måltidene, vi smører, hjelper hverandre, lytter og prater.

Frokost 07.30-08.30

Knekkebrød med variert pålegg og eller havregryn/havrefrø med melk/biola 1-2 dager i uken har vi havregrøt.

Lunsj 11.00

Brød med variert pålegg og grønnsaker. Varm lunsj en dag i uken, egg/omelett 1 dag i uken

Frukt 14.00

Frukt og knekkebrød med pålegg. Vi har vann eller lettmelk til måltidene.

RAMMEPLANENS 7 FAGOMRÅDER

Rammeplanen er en forskrift for barnehagens innhold og oppgaver. Rammeplanen har syv fagområder som vi arbeider med i barnehagen i løpet av året. Hvert av fagområdene dekker et vidt læringsfelt og flere områder vil ofte være representert samtidig i arbeid med prosjekter, hverdagsaktiviteter, lek og turer. Progresjon i forhold til alder og utviklingsniva blir nøkkelord i alt pedagogisk arbeid i barnehagen. I løpet av årene barna er hos oss, skal de ha vært innom disse områdene flere ganger, og de vil få ulike opplevelser, bestemt ut fra alder og modenhet. Et helhetlig læringssyn og barnehagens egenart, omsorg, lek og læring ligger til grunn for arbeidet med fagområdene.

Kommunikasjon, språk og tekst

I arbeidet med dette fagområdet retter vi fokus mot å styrke barnas språkutvikling, kommunikasjonsevner og tekstforståelse.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Handler om barnas utvikling av kroppslig mestring, bevegelsesglede, sunne matvaner og forståelse av egen helse. Aktiviteter som fremmer motoriske ferdigheter og bevissthet om sunn mat og hygiene blir tilrettelagt for variasjon.

Kunst, kultur og kreativitet

Vi tar sikte på å inspirere barnas nysgjerrighet, utforskertrang og kreativitet, gi de estetiske og skapende aktiviteter, utforske kunst, kultur og ulike uttrykksformer på sin egen måte.

Natur, miljø og teknologi

Handler om å gi barna erfaringer og kunnskap om naturen, miljøet og teknologi. Utforskning av naturen, miljøvern, utvikling av bærekraftige holdninger og bruk av digitale verktøy.

Antall, rom og form

Vi legger til rette for barnas utforskning av tall, mengder, romforståelse, ulike matematiske begreper og geometriske former innenfor dette fagområdet.

Etikk, religion og filosofi

Handler om å stimulere barnas refleksjon, undring og forståelse av etiske, religiøse og filosofiske spørsmål og for å fremme barnas egenverd og respekt for mangfold.

Nærmiljø og samfunn

Handler om å styrke barnas tilhørighet og forståelse av nærmiljøet og samfunnet rundt dem, samt refleksjon rundt prinsipper som demokrati, likestilling og mangfold.

BARNEHAGESTART OG FORELDREAKTIV TILVENNING

Ramberg barnehage gjennomfører en tilvenningsplan som er forskningsbasert og som legger til rette for at hvert enkelte barn skal få en god start i barnehagen. Tilvenningsmodellen Liten og ny i barnehagen er utviklet for de yngste barnehagebarna gjennom et folkehelseprosjekt i Trondheim kommune. RKBU Midt-Norge ved NTNU har hatt ansvar for evalueringen av prosjektet.

En god start i barnehagen innebærer at vi legger til rette for trygge barn-voksen relasjoner og dermed tilknytning til personalet i barnehagen. Dette er grunnlaget for barns trivsel, utvikling og læring. For barn og foreldrene er det en stor overgang når barnet begynner i barnehagen – samarbeid, gode relasjoner og tydelig kommunikasjon mellom foreldrene og personalet, er viktig og nødvendig for barnets trivsel. Trygge foreldre gir trygge barn. Vi legger vekt på gode leverings- og hentesituasjoner. Vi møter barns gråt (og hele barns følelsesspekteret) som lydhøre og sensitive voksne som anerkjenner barnas følelser og deres behov for å uttrykke seg.

Vi følger Moss kommunes prosedyre for tilvenning blant annet så innebærer dette at vi:

- Navngir kontaktpersoner i barnehagen ved tilvenning.
- Inviterer til foreldremøte på våren og besøksdag en dag i uken i mai og juni.
- Tilbyr oppstartsamtale innen den første uken i barnehagen eller på besøksdager.
- Vi bruker Trygghetssirkelen som inspirasjon i arbeidet med tilvenning.
- Sender ut velkomstbrev med generell informasjon og informasjon om foreldreaktiv tilvenning

Vi ønsker at dere setter av minst 5 dager til tilvenning, helst mer. En forelder vil være med barnet hele tiden i denne perioden, i alle situasjoner slik at barnet kan utvikle et trygt forhold til både primærkontakten og omgivelsene.

FORELDREAKTIV TILVENNING

Foreldreaktiv tilvenning innebærer at dere foreldre har en aktiv rolle overfor eget barn i tilvenningsperioden. Det er dere som representerer trygghet for barnet og som derfor er best egnet til å støtte barnet når det nå skal bli kjent i et nytt miljø. Dere kjenner barnets uttrykk, behov og rutiner, og vet når barnet trenger trøst og nærhet eller når barnet er klar for lek og utforskning. I løpet av besøkene og tilvenningsdagene har dere mulighet til å dele denne kunnskapen om barnet med de ansatte. Det vil gjøre det lettere for dem å bli kjent med barnet. Med foreldreaktiv tilvenning legges det vekt på at dere foreldre får anledning til å hjelpe barnet med å bli kjent i barnehagen, og med ansatte og andre barn. Målet er at barnet gradvis erfarer at også barnehagen er et fint og trygt sted å være.

OVERGANGER I BARNEHAGEN

Det året barnet fyller 3 år vil barnet gå fra småbarnsavdeling (BLÅ eller GRØNN) til storbarnsavdeling (GUL eller RØD) første uken etter sommerferien. Den grunnleggende tanken bak en god overgang mellom avdelingene er å gi barn og foreldre trygghet. Personalet skal sørge for at barn og foreldrene blir kjent med barna og personalet når de bytter barnehagegruppe og at det er en god overføring mellom avdelingene. Etter nyttår vil 2-åringene jevnlig være med på stor avdeling sin ukentlige turdag samt spise fruktmåltidet inne på den avdelingen de skal starte på. Vi utarbeider en skriftlig plan for dette som verktøy for personalet og informasjon til foreldrene. Barna får også en kontaktperson på ny avdeling og vi etterstreber at en ansatt skal «flytte» over fra liten til stor avdeling med barna.

SAMMENHENG MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE

Vi følger Moss kommune sin plan for overgang barnehage-skole/SFO. Denne finner dere på kommunen sin hjemmeside Overgang fra barnehage til skole og SFO.

Pedagogen som har ansvaret for skolestarterne (stjerne gruppa) møter skolens ledelse i samarbeidsmøter med skolen, vi har besøk av fadderklassen og bruker skolens gymsal og uteområde jevnlig. Vi legger til rette for en god sammenheng med andre skoler i nærmiljøet, ikke bare Ramberg skole. Det er viktig for oss at barna opplever en sammenheng mellom barnehage og skole, både faglig og sosialt og at de blir kjent med Ramberg skole og SFO før skolestart.

Førskolebarna har stjernegruppe to ganger i uken, med fokus på at barna skal knytte relasjoner til andre førskolebarn som de skal starte på skolen sammen med. Barna får kjennskap til hva som skjer på skolen og på SFO. Vi bidrar til at barna opplever progresjon med hensyn til evner som er viktige for barna for å få mestringsfølelse på skolen, som selvfølelse, selvstendighet, sosiale ferdigheter, språkutvikling m.m.

Det utarbeides egne planer for skolestarterne (Stjernegruppa) for hvert halvår. På foreldremøtet i september informeres foreldrene til 5-åringene om planer og opplegg for det siste året i barnehagen. Vi tilbyr foreldresamtale med fokus på overgangen bhg/skole. I juni har vi en høytidelig avslutning for barna i Stjernegruppa.

EKSTERNE SAMARBEIDSPARTNERE

Vi samarbeider med andre virksomheter i kommunen:

- Pedagogisk Psykologisk tjeneste, PPT • Pedagogisk veiledning og kvalitet; PVK • Barnevernstjenesten
- Helsestasjonen • Moss Voks- Salita tolketjeneste • Barn og ungdomspsykiatri, BUP • Grunnskolen
- Familieteam tilbyr ulike foreldreveiledningsprogram, COS-P, PMTO og ICDP, til foreldre som opplever utfordringer i samarbeidet med barnet sitt (barn fra 0 - 12 år)

FORELDRESAMARBEID

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barns behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling

Gjennom samarbeid mellom hjem og barnehage ønsker vi å skape en helhet i barnets hverdag. Foreldre/foresatte er våre viktigste samarbeidspartnere. Et godt samarbeid mellom foreldre og barnehagepersonalet vil gjøre det lettere for barnet å oppleve trygghet og sammenheng mellom hjem og barnehage. Vårt utgangspunkt er at dere kjenner barnet deres best. Når foreldrene og personalet har en åpen, tillitsfull og varm kommunikasjon fører det til at barnet trives bedre i barnehagen. Grunnlaget for god kontakt med foreldrene blir lagt i tilvenningsperioden, og i det første møtet med barnehagen. Denne kontakten vil vi styrke og videreutvikle gjennom ulike samarbeidsformer. I tillegg til den daglige kontakten gjennomfører vi oppstartsamtale, foreldresamtaler minst to ganger i året, og ved behov, felles foreldremøter. ca. 2 ganger pr. år og ulike foreldrearrangement. Vi sender ut informasjon på epost, Visma appen og i barnas skap I tillegg dagsreferat og månedsbrev.

FORELDREMEDVIRKNING OG SAMARBEIDSUTVALG

Foreldremedvirkning

Hver høst sendes Foreldreundersøkelsen ut. I Foreldreundersøkelsen får foreldre og foresatte si sin mening om barnehagetilbudet, barnas trivsel og samarbeidet mellom hjem og barnehage. Foreldrenes vurderinger tas med i planlegging av det videre arbeidet. Foreldre medvirker til barnets trivsel og utvikling gjennom at vi snakker sammen i uformelle og formelle samtaler.

Foreldreråd

Foreldrerådet er et lovpålagt organ som består av alle foreldrene i barnehagen. Her kan de møtes, diskutere ønsker og behov og komme med forslag til barnehagen. Foreldrene velger representanter til FAU og SU.

FAU

I barnehagen har foreldrene et arbeidsutvalg (FAU) som skal være bindeleddet til de ansatte og jobbe for et godt barnehagemiljø på vegne av foreldrerådet. I vår barnehage består det av 1-2 foreldrerepresentanter fra hver avdeling

SU

Samarbeidsutvalget består av like mange foreldre og barnehageansatte. Barnehagestyreren har ansvaret for å opprette utvalget og sette dagsorden, men det er kun foreldre og ansatte som har stemmerett. Barnehageeieren kan være med i samarbeidsutvalget, men ikke ha flere representanter enn de andre gruppene. Vår barnehage er kommunal og representeres av lokalpolitikere. Her løftes saker som økonomi, årsplan, barnas læringsmiljø m.m. Foreldrene melder inn saker til utvalget. Barnehagens øverste råd. SU møter minst 3 ganger i året

AUGUST OG SEPTEMBER

MÅL: Barn og foresatte opplever barnehagen som et trygt sted

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Delmål: Barna viser initiativ til samspill med personalet	Delmål: Barna lærer navn på ansatte og andre barn og deltar i samspill og lek.	Delmål: Barna opplever barnehagen som et trygt sted for ulike ytringer. Barna opplever fellesskap med andre barn
Slik gjør vi det Vi møter barna med vennlighet og et hei Vi organiserer barnegruppen ut ifra barns behov for søvn, aktivitet og hvile Vi er på gulvet sammen med barna og delt i lek Ansatte benytter navneskilt Barna benytter ved behov et eller flere overgangsobjekt (smokk, bamse og koseklut) Barna deles inn i mindre grupper for å skape trygge rammer	Slik gjør vi det Vi etablerer smågrupper og legger til rette for felles lek og opplevelser ute og inne Alle barn har navn og bilde av seg selv på plassen sin, samt gruppesymbol Vi synger navnesanger og har blir kjent samlinger og leker Vi sier «hei» og «ha det» til hverandre. Ansatte veileder barn i lek Vi snakker om hvordan vi er mot hverandre	Slik gjør vi det Gjennom samtaler vises at det finnes ulike måter å tenke på. Vi skaper felles referanser gjennom turer og opplegg. Ansatte engasjerer og legger til rette for lek og samlek, både ute og inne Alle barn har navn og bilde av seg selv på plassen sin
Slik vil vi ha det Barna søker blikkontakt og lar seg trøste av ansatte på avdelingen Barna gjør seg kjent på avdelingen og viser nysgjerrighet for omgivelsene rundt seg Barna opplever et tydelig «ha det» fra foreldre	Slik vil vi ha det Barn er i lek med et eller flere barn Barna blir kjent med nye barn og voksne på sin avdeling og omtaler de med navn Barna vet hvor plassen sin er	Slik vil vi ha det Barna bruker hele uteområdet og finner fram i lek inne Barna kan navnet på hverandre Barna tar ordet i samling Vi ser at barna er trygge i lek med venner

Fokus: Vennskap og lek, grenser og mangfold

OKTOBER OG NOVEMBER

MÅL: Alle barn er inkludert i et fellesskap og

barna kan sette grenser for seg selv og egen kropp - livsmestring

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Delmål: Barna skal oppleve tilhørighet til avdelingen og vise stopp-tegnet	Delmål: Alle barn deltar i lek og aktiviteter	Delmål: Barna bringer felles referanser inn i leken. Barna leker uavhengig av faste grupper
Slik gjør vi det Vi legger til rette for felles opplevelser Vi går på turer. Vi bruker ulike poser, med ulike eventyr og konkreter Vi bruker bøker som en inngang til samtaler. Vi introduserer sanger ved bruk av sangkort Vi trener på å håndtere motgang som f.eks turtaking, selvstendighet i påkledning	Slik gjør vi det Personalet observerer barns lek og legger til rette for lek i mindre grupper. Samlinger om hva ordet «stopp» betyr Vi gjennomfører barnesamtaler	Slik gjør vi det Vi deler inn i mindre grupper Gjennom pedagogisk dokumentasjon gjenkaller vi tidligere aktiviteter og bygger videre på disse Vi leser bøker om kroppen, vennskap og andre vanskelige temaer Personalet lærer barna å sette grenser for seg selv ved å si stopp Vi lærer barna sangen: «Stopp, ikke mobb» Vi gjennomfører barnesamtaler
Slik vil vi ha det Barna viser glede over å komme i barnehagen og for hverandre. Barna viser glede over å gå på tur Barna tar selv initiativ til å hente bøker og sangkort Barna kjenner igjen ulike eventyr Vi øver på at barna skal sette grenser for egen kropp, si stopp Det er lov å vise og kjenne på alle følelser	Slik vil vi ha det Barna oppsøker hverandre Barna planlegger lek sammen Barna bruker utstyr og leker Barn setter grenser for seg selv, sier «stopp» o.l. Barn kan si en ting de selv er gode på	Slik vil vi ha det Gjennom en kombinasjon av dynamiske, kontekstbaserte og faste relasjoner føler alle barna tilhørighet og fellesskap Personalet hører barn som bruker «stopp-regelen» Personalet hører at barna bruker stopp ikke mobb Sangen Personalet ser barn som inkluderer hverandre i lek

DESEMBER

MÅL: Alle barn opplever erfaring ved å glede andre, gi og dele

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Delmål: Få sanseopplevelser i fellesskap	Delmål: Barn opplever den enkeltes betydning i fellesskapet og får positive erfaringer med å glede andre	Delmål: Barna får kjennskap til tradisjoner knyttet til julen. Barna får kunnskap om ulike kulturer og tradisjoner
Slik gjør vi det Vi har sansekalender på avdelingen Vi legger til rette for at barna skal få utforske ulike materialer, smaker og lukter Vi lager kort og leverer til naboene rundt barnehagen Juleverksted Vi synger og hører om norske juletradisjoner via sang og bøker/snakkepakken	Slik gjør vi det Vi bruker en adventskalender sammen med barna som synliggjør den enkeltes betydning for fellesskapet. Juleverksted Vi synger og hører om norske juletradisjoner via sang og bøker/snakkepakken Vi trekker kalender hver dag og sier hyggelige ting til hverandre	Slik gjør vi det Vi hører på sanger knyttet til julefeiring Vi har samtaler og samlinger om ulike måter å feire / ikke feire høytider Vi leser og synger om Lucia Vi har juleverksted Vi tegner og lager ting til hverandre
Slik vil vi ha det Barna får erfare ulike lukter, smaker og materialer. Barna tar initiativ til å utforske på egenhånd og sammen med andre Barna opplever glede ved gi til andre og dele	Slik vil vi ha det Barna viser hverandre positiv oppmerksomhet og anerkjenner hverandre. Vi ser barn som deler og gir til hverandre (tegninger, gode ord o.l.) Barn viser glede og tar imot når de får en «gave» fra andre barn. Barna har kjennskap til norske juletradisjoner	Slik vil vi ha det Barna deltar i sang etter ønske og evne Barna stiller undrende og nysgjerrige spørsmål som skaper forståelse og inkludering Barna kjenner til ulike juletradisjoner Personalet hører og ser at barna gleder andre barn og voksne

FOKUS:
Prosjektarbeid,
medvirkning og
følelser

JANUAR OG FEBRUAR

MÅL: Barn får erfare å bli hørt og medvirke
og å bli kjent med egne og andres følelser

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Delmål: Vi skaper lekemiljøer ut i fra barnas interesser og initiativ	Delmål: Barna velger et felles tema / prosjekt som de er ønsket å vite mer om	Delmål: Barna tas med i demokratiske prosesser vedrørende barnehagens innhold; aktiviteter, prosjekter mv.
Slik gjør vi det Vi endrer det fysiske miljøet ut i fra observasjoner i barnegruppen. Vi tilfører nytt lekemateriell for å inspirere til ny lek. Vi starter ett felles prosjektarbeid på tvers av avdelingene, med utgangspunkt i hva barna er opptatt av Vi hjelper barna med å sette ord på egne følelser, negative og positive Vi er nær barna i leken, og støtter de i de ulike følelsene, som glad, sint,	Slik gjør vi det Ansatte er nysgjerrige og observerer hva barna er opptatt av Ansatte veileder barn i konfliktløsning Vi tar bilder av hverandres følelser Vi leser bøker og snakker om følelser Vi snakker om prosjektarbeid og barnas medvirkning til dette	Slik gjør vi det Vi bruker samlinger til å planlegge sammen med barna Evaluerer i etterkant av prosesser. Har vi etterkommet alles ønsker? Hvorfor / hvorfor ikke? Vi reflekterer og snakker om hva mobbing er Personalet har rollespill om vennskap Personalet veileder barna i konfliktsituasjoner
Slik vil vi ha det Det oppstår ny lek og nye relasjoner dannes Barna er med i utviklingen av prosjektarbeidet Barna får hjelp til å vise egne følelser og er opptatt av hverandres følelser Barna viser med kroppsspråk at de har omsorg for andre	Slik vil vi ha det Barna viser interesse for prosjektet Barna deltar i prosjektet Barna får hjelp fra voksne til å sette ord på egne Følelser Barna sier ifra til en voksen når noe er utfordrende	Slik vil vi ha det Barna får erfare at de har en stemme og kan være med på å påvirke sin egen hverdag. Barna håndterer med- og motgang og følelser knyttet til dette Barna kan komme med løsninger i en konflikt Personalet hører at barna setter ord på egne følelser

Fokus: Natur, bærekraft og samarbeid

MARS OG APRIL

Mål: Alle barn får oppleve naturen som arena for lek, undring og utforsking

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Delmål: Barna utforsker nye arenaer og får erfaringer med det biologiske mangfoldet i og utenfor barnehagen	Delmål: Barna får erfaringer med å ta vare på det biologiske mangfoldet i og utenfor barnehagen	Delmål: Barna får gode naturopplevelser. Barna lærer respekt for naturen
Slik gjør vi det Vi er nysgjerrige og går på oppdagelsesferd i og utenfor barnehagen Vi sår og planter ulike blomster og grønnsaker Vi lager humlebed	Slik gjør vi det Vi planlegger for at barna kan være med å sortere avfall og bli kjent med småkryp Vi er nysgjerrige og går på oppdagelsesferd i og utenfor barnehagen Vi sår og planter ulike blomster og grønnsaker Vi snakker om hvor maten vår kommer fra	Slik gjør vi det Vi går på turer og bruker nærområdet Vi undrer oss sammen over hvordan liv oppstår, utvikles og ivaretas Vi sår og planter ulike blomster og grønnsaker Vi snakker om og undersøker hvor maten vår kommer fra Får innsikt i hvorfor det er viktig å kildesortere og ta vare på naturen
Slik vil vi ha det Barna viser glede ved å gå på tur Barna følger med på fuglekassen og gjør seg kjent med ulike fuglearter Barna viser interesse for insekter og det biologiske mangfoldet Fra jord til bord	Slik vil vi ha det Barna viser interesse for å ta vare på naturen Barna følger med på fuglekassen og gjør seg kjent med ulike fuglearter	Slik vil vi ha det Barna viser glede for utelek Barna tar initiativ til å plukke søppel og viser glede for å ta vare på naturen og dyra som bor der

FOKUS: Demokrati, samhold og 17.mai

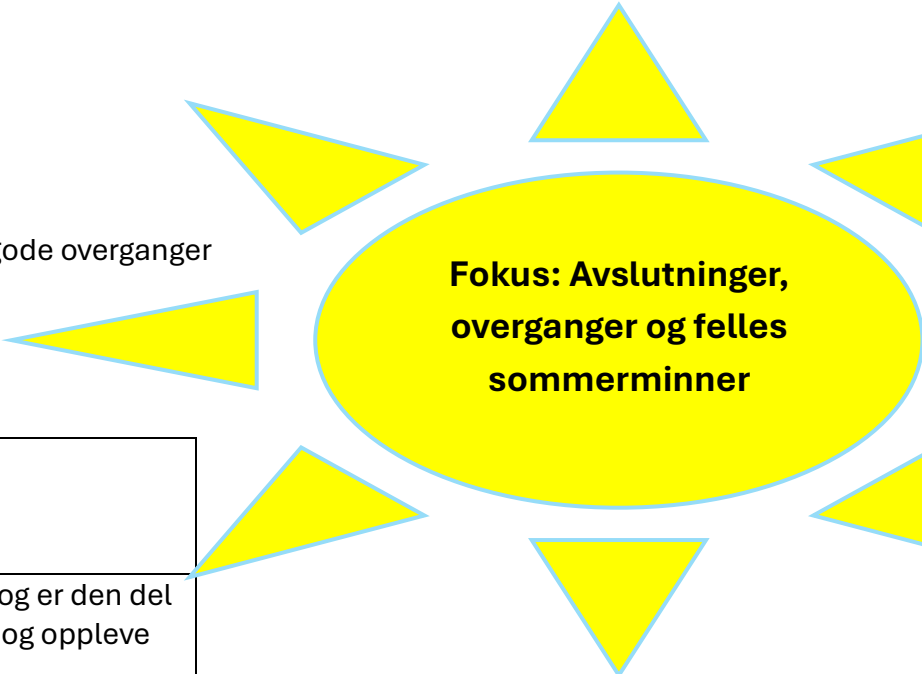
MAI OG JUNI

Mål: Alle barn skal bli hørt og kunne ytre seg, og delta i fellesskapet

1-2 ÅR	3-4 ÅR	5 ÅR
Delmål: Få positive opplevelser i forbindelse med 17. mai forberedelser	Delmål: Barn får erfaringer med hva nasjonaldagen er og dens betydning	Delmål: Barna blir kjent med 17. mai tradisjoner og menneskerettigheter. Barna får kjennskap til ulike levekår og at alle ikke er like heldige
Slik gjør vi det Vi gjør oss kjent med 17 mai sanger og øver på å gå i tog 2 åringene forsetter å være på besøk ned i 1 etasje	Slik gjør vi det Vi gir barn erfaringer med å foreta valg Vi lager det norske flagget med ulike materialer Vi lærer om historien til Norge	Slik gjør vi det Vi leser boka «Karsten og Petra hilser på kongen» Vi lager det norske flagget med ulike materialer Vi synger 17. mai sanger å går i tog Vi lærer om historien om Norge og demokrati Vi samtaler om ulikhet
Slik vil vi ha det Barna kjenner igjen og/eller synger 17- mai Sanger Barna kjenner igjen det norske flagget og fargene Barna som skal bytte avdeling viser glede ved å være på besøk på ny avdeling der de blir kjent med nye barn og ansatte	Slik vil vi ha det Barna kan synge ulike 17- mai sanger Barna kjenner igjen det norske flagget og fargene Barna vet hvorfor vi feirer 17-mai Barn deltar i planlegging og gjennomføring av maifest	Slik vil vi ha det Barna kan synger flere 17- mai sanger Barna vet hvorfor vi feirer 17-mai De kan holde fane og dusk og gå i 17 mai tog Barna deltar etter ønske og evne Barna kan prinsipper som « flertallet bestemmer» og meningen med valg

JULI

MÅL: Leke i fellesskap og oppleve gode overganger

**Fokus: Avslutninger,
overganger og felles
sommerminner**

1-5 ÅR
Mål: Barna skal oppleve å høre til og er den del av fellesskapet i hele barnehagen og oppleve gode sommerdager
Slik gjør vi det Vi følger Moss kommunes plan for overgang barnehage – skole. Vi besøker nærskolene. Barna deltar i planlegging Vi leker nede og spiser lunsj sammen med 1 etasje Vi bruker vannrenna, badebåter og spreder til vannlek Vi går på tur og ser etter bær, blomster og insekter Leke sammen på tvers av avdelinger
Slik vil vi ha det Barna leker med «nye» barn og ansatte Barn fra alle avdelingene spør etter hverandre Barna bruker hele uteområdet i barnehagen på eget initiativ

PRAKTISK INFORMASJON

DAGSRYTME

Kl 07.00–09.30 Velkomst og innelek.

Kl 07.30–08.30 Frokost

Kl 08.30–09.45 Fri lek

Kl 09.30–11.00 Grupper og planlagte aktiviteter

Kl 11.00–11.30 Lunsj (Minsten en gang i uken er det varmmat)

Kl 11.30–14.00 Bleieskift, stell, søvn og utelek (gjennomføring møter)

Kl 14.00–14.30 Ettermiddagsmåltid (og bleieskift)

Kl 14.30–16.30 Lek og avskjed

Bursdagsmarkering i barnehagen

Bursdag er en viktig dag i barns liv. I barnehagen henger vi ut flagg ved avdelingen og bilde av barnet på døra, lager krone sammen med barnet og har bursdagssamling, der de får være med å bestemme innholdet i samlingen. I samling sier alle barna noe hyggelig om barnet som har bursdag. I tråd med anbefalinger til kosthold, vil vi ikke servere søt mat (kake eller is) i forbindelse med bursdager. Barnehagen kan lånes kostnadsfritt, til bursdagsfeiring for barn som har plass i barnehagen.

Bursdagsinvitasjoner

Vi oppfordrer til bevissthet rundt inkludering, og håper dere ber alle på avdelingen, alle i samme fødselsår eller av samme kjønn på avdelingen. Hvis det er en naturlig deling kan invitasjoner deles ut i barnehagen.

NB! HUSK Å SI I FRA OM DU KOMMER ELLER IKKE

Det er ikke ønskelig med leker tatt med hjemmefra. Disse skal heller ikke ligge på plassen eller i sekken til barnet, men bli hjemme.

Unntak er ting som barnet

trenger for trygghet og trøst (smokk, bamse, koseteppe etc)

Visma Min barnehage—foresatt app

Vi informerer i hovedsak i en app. Last den ned; «Visma Min Barnehage—foresatt» og logg på med ID-porten. Får du problemer med dette, kontakt personalet. I denne appen kan du lese og se bilder fra hverdagen i barnehagen. Du kan sende beskjeder til barnehagen, melde fravær og ferie, gi ulike samtykker og lese diverse informasjon fra barnehagen. Lenke til årsplanen blir publisert i appen.

SYKDOM

Barnehagen forholder seg til anbefalingene av Folkehelseinstituttet med hensyn til smittevern i barnehage. Tommelfinger regelen er at barnet må være i stand til å delta i alle normale aktiviteter i barnehagen. Dette inkluderer utetiden. Barn med omgangssyke skal holdes hjemme i 48 timer etter at barnet ikke lenger har diaré og oppkast før det barnet kan komme tilbake i barnehagen. For mer informasjon: <https://www.fhi.no/sv/barnehage/nar-ma-barnetvare-hjemme-fra-barne/>

UTSTYR

Barn trenger utstyr i barnehagen for å kunne delta i alle aktivitetene og for å ha det

godt. Klærne i barnehagen skal være praktiske, gode å ha på seg og skal kunne tåle å bli

skitne. Det er viktig at hvert enkelt barn har klær og utstyr som samsvarer med personlige behov, og årstidene. Vi er mye ute og på tur, og for at barna skal få positive erfaringer med utelivet er det kjempeviktig at klær og utstyr er i orden. Det er foreldrenes ansvar å legge til rette for dette, og holde barnets garderobeplass ryddig. Det skal medbringes ren drikkeflaske hver dag. Drikkeflasken skal tas med hjem, og rengjøres etter endt barnehagedag. Husk å merke alt utstyr med navn!

VIKTIGE DATOER FOR BARNEHAGEÅRET 25/26

MÅNED	DATO	HVA SKJER?
AUGUST OG SEPTEMBER		
	14. og 15.08.25	Plandager – barnehagen er stengt.
	15.09.25	Foreldremøte – alle foreldre inviteres til foreldremøte
OKTOBER OG NOVEMBER		
	29.09-05.10.25	Skolens høstferie – si ifra om ditt barn skal ha fri!
	09.10.25	Høstfest
	18.11.25	Planleggingsdag – Barnehagen stengt
DESEMBER		
	05.12.25	Nissefest
	12.12.25	Luciamarkering
	24.12.25-01.01.26	Juleferie – barnehagen er stengt.
JANUAR OG FEBRUAR		
	02.01.26	Plandag – barnehagen er stengt.
	06.02.26	Vi markerer Samenes nasjonaldag med barna
	16-22.02.26	Skolens vinterferie – si ifra om ditt barn skal ha fri!
MARS OG APRIL		
	30.03.-06.04.26	Påskeferie – barnehagen er stengt.
	17.04.26	Fargefest
	30.04.26	Meld inn ditt barns sommerferie i visma innen 30.04.

MAI OG JUNI		
	01.05.26	Arbeidernes dag – Barnehagen er stengt
	11.05.26	Dugnad
	13.05.26	Vi markerer 17.mai – foreldre inviteres til feiring med tog og kakebord.
	14.05.26	Kristi himmelfartsdag – Barnehagen er stengt
	25.05.26	2. pinsedag – Barnehagen er stengt
	09.06.26	Foreldremøte for nye foreldre – nye foreldre inviteres til foreldremøte kl. 17.30-18.30.
	Dato kommer	Sommeravslutning for Stjernene (skolestarterne)
	12.06.26	Plandag – Barnehagen er stengt
	18.06.26	Sommerfest hele barnehagen
JULI	14.07-02.08.26 (uke 29 og 30, 31)	Sommerferie – barnehagen er stengt.
	Uke 27, 28	Sommerbarnehage – avdelingene samarbeider på tvers.

